

Banlaung Forest Plantation Management Summary

บทสรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าบ้านหลวง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สวนป่าบ้านหลวง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่

สวนป่าบ้านหลวง เป็นสวนป่าแผนงานที่ 4 สังกัด องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่ สำนักงานตั้งอยู่ที่หมู่ ที่ 10 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ห่างจากอำเภอ 31 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด 181 กิโลเมตร เป็นสวนป่าที่ปลูกโดยองค์การทหารผ่านศึก ซึ่ง ปลูกตามเงื่อนไขสัมปทานทำไม้ และองค์การอุตสาหกรรมป่า ไม้ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า ตามหนังสือรับรองการขึ้น ทะเบียนเป็นสวนป่า (สป. 3) เล่มที่...002..เลขที่..005..ลง วันที่..30 กันยายน 2539..เริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี..2539..

รวมพื้นที่ตามทะเบียน..5,730..ไร่ รับผิดชอบสวนป่าในสังกัด ดังนี้

สวนป่าแม่หลักหมื่น...แผนงานที่..4....หมู่ที่ 3 ตำบล บ้านหลวง อำเภอ แม่เมาะ จังหวัด เชียงใหม่ ห่างจากอำเภอ 31 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด 181 กิโลเมตร เป็นสวนป่าที่ปลูกโดยองค์การทหารผ่านศึก ซึ่งปลูกตามเงื่อนไขสัมปทานทำไม้ และ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า ตามหนังสือ รับรองการขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า (สป. 3) เล่มที่...002..เลขที่..004..ลงวันที่..30 กันยายน 2539..เริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี.. 2539.. รวมพื้นที่ตามทะเบียน..9,449..ไร่

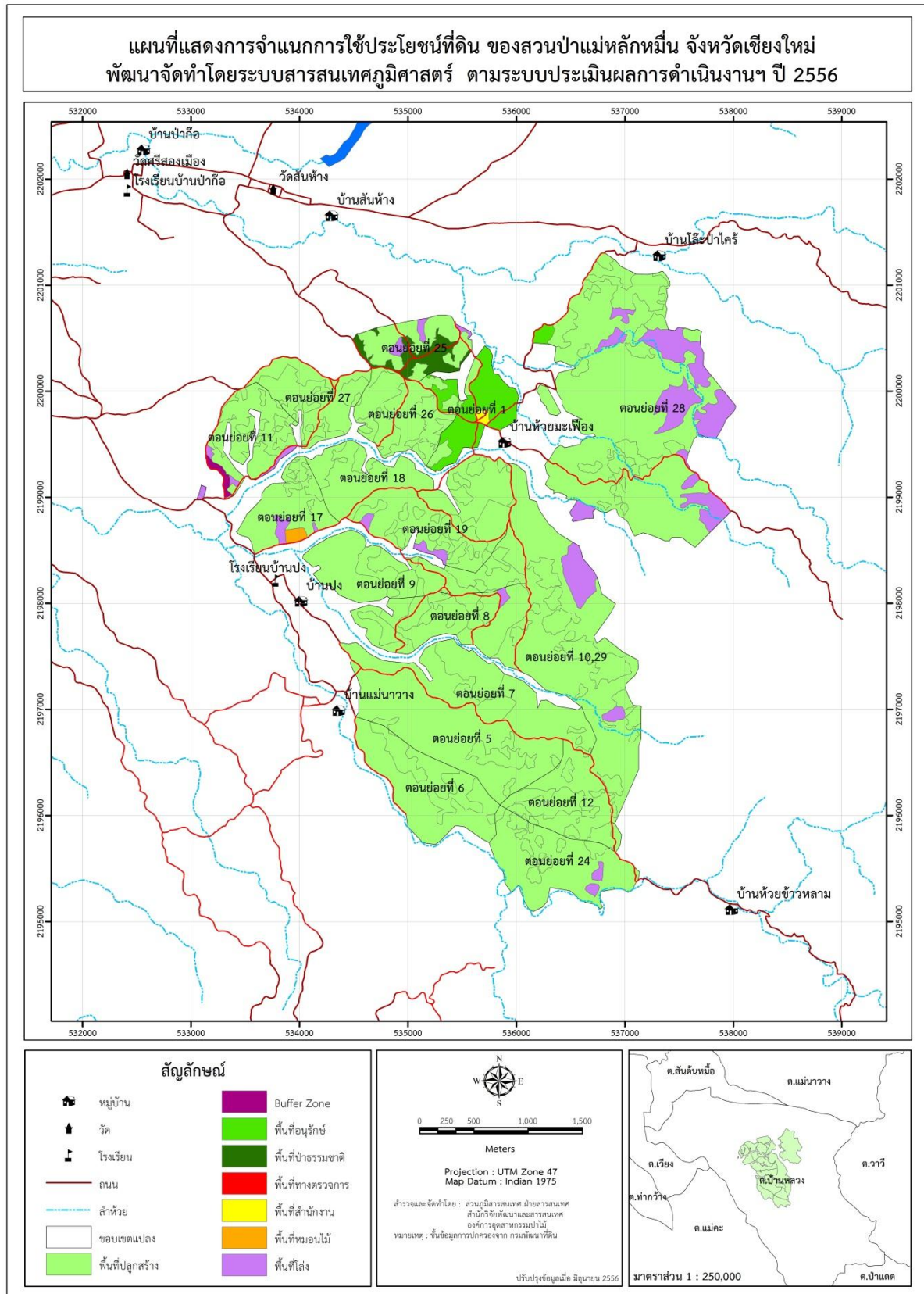
สวนป่าแม่ใจ-แม่เมาะ...แผนงานที่...5... ดำเนินการปลูกโดยงบประมาณของกรมป่าไม้ และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้รับมอบพื้นที่สวนป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 3 มีนาคม 2535 ว่าด้วยการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและ ป่าไม้ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์สวนป่าที่ ปลูกโดยงบประมาณของกรมป่าไม้ พ.ศ. 2541 โดยได้ทำการรับมอบพื้นที่เมื่อ วันที่ 29 กรกฎาคม 2548 มีพื้นที่ทั้งสิ้น 814 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าลุ่มน้ำแม่ฝาง ท้องที่ ต.แม่สาว อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่

[เอกสารเผยแพร่ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน งานสวนป่าบ้านหลวง]

แผนที่แสดงการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน สวนป่าแม่หลักหมื่น จังหวัดเชียงใหม่

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบาย มุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูกสร้าง สวนป่า ค้ำครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและ สนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มี การจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้ เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการ ดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

โครงสร้างการบริหารงานสวนป่าบ้านหลวง

นายโชคชัย หน่อคำสีก

หัวหน้างาน (ระดับ 6)

งานสวนป่าบ้านหลวง

นายพชร ครองธรรมดี

พนักงาน (ระดับ 3)

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้างาน
สวนป่าบ้านหลวง

นายทัศนพล ปอแสง

พนักงาน (ระดับ 4)

นายบุญธรรม แสงทอง
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายสุรชัย เทพรักษาฤชัย
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายธีระพล พึ่งสุขะ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายสงกรานต์ ไชวญาติ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 3)

นายสุภาพ วิริยสามารถ
พนักงานปฏิบัติการสัญญาจ้าง

นางดารุณี อรภาพ
พนักงานสัญญาจ้าง

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าบ้านหลวง

1. ด้านเศรษฐกิจ

สวนป่าบ้านหลวง

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 4,697.57 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 0.27 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่าฯ 1,268.34 ลบ.ม./ปี

สวนป่าแม่หลักหมื่น

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 8,157.60 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 0.14 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่าฯ 1,142.064 ลบ.ม./ปี

* ข้อมูลดังกล่าว ได้จากการสำรวจปริมาณกำลังผลิตของสวนป่าบ้านหลวง ประจำปี 2557

การทำไม้ประจำปี 2559

สวนป่าบ้านหลวง

- แปลง 2526
- บล็อก 20, 22 เนื้อที่รวม 693.73 ไร่ ปริมาตร 550 ลบ.ม.

สวนป่าแม่หลักหมื่น

- แปลง 2526
- บล็อก 18 เนื้อที่ 266.39 ไร่ ปริมาตร 200 ลบ.ม.

รวมทั้งหมด 750 ลบ.ม.

* การทำไม้ของสวนป่าแม่บ้านหลวงไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนทั้งปี เพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของป่า

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี 2559

- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมรอบตัดฟันที่ 3 แปลงปี 2526 เนื้อที่ 266 ไร่ พร้อมทั้งบำรุงดูแลตามแผนการดำเนินงานจัดการสวนป่าสักแปลงปลูกเสริมรอบตัดฟันที่ 3
- ดำเนินการบำรุงดูแลสวนป่าไม้สัก และป้องกันการลักลอบขโมยไม้ในพื้นที่สวนป่าบ้านหลวง

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

สวนป่าบ้านหลวง

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 132.542 ไร่ คิดเป็น 5 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (5,730 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1.พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank) จำนวน 78.039 ไร่
- 2.พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) จำนวน 26.684 ไร่
- 3.พื้นที่ป่าธรรมชาติ จำนวน 27.819 ไร่

สวนป่าแม่หลักหมื่น

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 359.924 ไร่ คิดเป็น 5 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (9,449 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1.พื้นที่อนุรักษ์ จำนวน 250.586 ไร่
- 2.พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) จำนวน 14.392 ไร่
- 3.พื้นที่ป่าธรรมชาติ จำนวน 94.946 ไร่

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หรือ Site Inspection นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเสี่ยง แนวโน้ม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ ที่มีการปฏิบัติงานของสวนป่า เช่น การปฏิบัติงานด้านการทำไม้ การปฏิบัติงานด้านการปลูกสร้างสวนป่า และการสร้างถนนป่าไม้ ซึ่งงานสวนป่าบ้านหลวงจะดำเนินการสำรวจ Site Inspection ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงาน ป้องกันและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ในการดำเนินงานด้านการทำไม้ ปลูกสร้างสวนป่า และสร้างถนนป่าไม้ สรุปว่าไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทำไม้และแปลงปลูกสร้างสวนป่า สวนป่าบ้านหลวงได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้ และแปลงที่ปลูกยางพารา
4. ปลูกหญ้าแฝกบริเวณที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

3.ด้านสังคม

สวนป่าบ้านหลวง มีหมู่บ้าน/ชุมชนรอบๆสวนป่า ที่มีส่วนได้-ส่วนเสีย จากการปลูกสร้างสวนป่า จำนวน 3 หมู่บ้าน ท้องที่ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3,369 ครัวเรือน ประชากรจำนวน ๗,๖๑๒ คน

การบริหารจัดการด้านสังคมของสวนป่าตามแนวทางของการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ของสวนป่าบ้านหลวง

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ชุมชนและสังคมรอบสวนป่ามีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมของงานสวนป่าบ้านหลวง
- 1.2 เพื่อค้นหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสวนป่า
- 1.3 เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสวนป่า
- 1.4 สามารถจัดการป่าไม้ให้เป็นไปในทิศทางที่ให้ความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น
- 1.5 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับทางสวนป่า
- 1.6 ส่งเสริมให้ทางชุมชนที่ทำงานกับสวนป่ามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.เป้าหมาย

- 2.1 ชุมชนรอบนอกสวนป่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่องานสวนป่า
- 2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับทางสวนป่า มีความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินงานของสวนป่า
- 2.3 ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการป่าไม้
- 2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2.5 คนในชุมชนท้องถิ่นที่ทำงานกับสวนป่าได้รับสวัสดิการ สิทธิต่างๆที่พึงได้รับจากสวนป่ารวมถึงการพิจารณาค่าแรง และการจ้างงานต่างๆ

3.ตัวชี้วัด

- 3.1 คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น
- 3.2 สวัสดิการ สิทธิต่างๆที่ได้รับจากทางสวนป่า
- 3.3 ความรู้ความเข้าใจที่ทางชุมชนมีต่อทางสวนป่า
- 3.4 ความสัมพันธ์ของชุมชนกับงานสวนป่า
- 3.5 ความพึงพอใจของสังคม

ภาพการร่วมกิจกรรมทางสังคม กับชุมชนรอบพื้นที่สวนป่า

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว 5 ปี

ลำดับ	รายละเอียด	2559	2560	2561	2562	2563
1.	ด้านเศรษฐกิจ สวนป่าบ้านหลวง - แผนการทำไม้(ลบ.ม.) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่) สวนแม่หลักหมื่น - แผนการทำไม้(ลบ.ม.) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	550 - 200 -	200 - 400 -	500 - 1,530 -	- - 2,440 -	450 - 1,260 -
2.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปีละ) - ตกलगกับชุมชน(ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์(ครั้ง) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	1 1 12 100 2	1 1 12 100 2	1 1 12 100 2	1 1 12 100 2	1 1 12 100 2
3.	ด้านสิ่งแวดล้อม สวนป่าบ้านหลวง - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - สถานีวัดการพังทลายของดิน(ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ปี/กิจกรรม) สวนป่าแม่หลักหมื่น - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - สถานีวัดการพังทลายของดิน(ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ปี/กิจกรรม)	132.542 10 3 2 359.924 10 3 2	132.542 10 3 2 359.924 10 3 2	132.542 10 3 2 359.942 10 3 2	132.542 10 3 2 359.924 10 3 2	132.542 10 3 2 359.924 10 3 2

ผลการดำเนินงานของสวนป่า ปีที่ผ่านมา

สวนป่าบ้านหลวง มีการดำเนินงานได้ตามแผนการจัดการที่ได้กำหนดไว้ ทุกประการ ทำให้มีความยั่งยืน และสรุปผลการดำเนินงานในปี 2558 ได้ ดังนี้

1.ด้านเศรษฐกิจ ผลการทำไม้

สวนป่าบ้านหลวง แปลงปี 2526 ปริมาตร 141.21 ลบ.ม. มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎร ประชาชนทั่วไป ให้ได้ใช้ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สร้างรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นเงิน 2,559,691.92 บาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นเงิน 35,110 บาท

สวนป่าแม่หลักหมื่น แปลงปี 2526 ปริมาตร 340.50 ลบ.ม. มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎร ประชาชนทั่วไป ให้ได้ใช้ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สร้างรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นเงิน 1,286,180.92 บาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นเงิน 178,110 บาท

2.ด้านสิ่งแวดล้อม สวนป่าบ้านหลวง ดำเนินการจัดทำกิจกรรมตามแผนการจัดการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้ กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ การป้องกันไฟป่า การปลูกไม้ป่า ไม้ผลเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่สวนป่า และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราป้องกันรักษาพื้นที่สวนป่า

3.ด้านสังคม สวนป่าบ้านหลวง ได้มีกิจกรรมที่ บริการด้านสังคม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆในท้องที่ การทำประกันชีวิตกลุ่ม เป็นต้น ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนทั้ง 3 ด้าน โดยสรุปมีความสำเร็จ และยั่งยืน ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทุกประการ

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้ อ.อ.ป.”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าบ้านหลวง หมู่ 5 ต.แม่ลาน อ.ลี้ จ.ลำพูน 51110

E-mail : Rittee_60@hotmail.com

โทร. 086-912402-0 (นายฤทธิ กิ่งทัพหลวง) หัวหน้างานสวนป่าบ้านหลวง